

پێکخه‌ری پاسپارده نیوده و له‌تییه‌کانی حکومه‌تی هه‌رێم له‌ وه‌لامی پێکخراوی هیومان رایتس ووه‌تج: حکومه‌تی هه‌رێم به‌ هیچ شیوه‌ک ئازادی هاتووچوکردنی دانیشتیوانی کامپه‌کان سنوورداری ناکات

٢٠٢١/١٠/٢٨

له‌ راپۆرتیکیدا که له ٢٠٢١/١٠/٢٨ دا ب‌لاوکراوه‌ته‌وه، هیومان رایتس وۆچ (HRW) چه‌ند ده‌نگۆیه‌کی سه‌باره‌ت به‌ سنوورداریکردنی جو‌له‌ی هه‌ندی‌ک له‌ دانیشتیوانی کامپه‌کان وروژاندووه‌.

له‌م باره‌یه‌وه، د. دیندار زێباری پێکخه‌ری پاسپارده نیوده و له‌تییه‌کانی حوکمه‌تی هه‌رێم راپیگه‌یاند 'جیی ئاماژه‌یه‌ له‌ کاتی‌کدا زۆرینه‌ی ئاواره‌کان ده‌یان‌ه‌وێت بگه‌ڕێنه‌وه‌ شوێنه‌ ره‌سه‌ن و ئازادکراوه‌کانی خۆیان، به‌لام زۆرینه‌ی ئه‌و ئاواره‌نه‌ به‌هۆی نه‌بوونی مه‌رجی پێویسته‌وه‌ ناتوانن ئه‌و کاره‌ بکه‌ن، وه‌ک خزمه‌تگوزارییه‌ ب‌ه‌ه‌ره‌تییه‌کان و هه‌لی کار و پووخان و نۆژه‌نه‌کردنه‌وه‌ی ماله‌کان، و نیگه‌رانییه‌کانی ئاسایش. ئه‌مانه‌ پرۆسه‌که‌یان قورستر کرد.'

پێکخه‌ری پاسپارده نیوده و له‌تییه‌کان هه‌روه‌ها گو‌تی 'مانگی ١١ ی سالی ٢٠٢٠، نزیکه‌ی ٤٥٠ داعش له‌ زیندانه‌کانی هه‌رێمی کوردستان ده‌ستبه‌سه‌رکراوون: ٣٩٨ له‌ ده‌ستگیرکراوان دادگایی کراون و سزادراون، ٢٩ یان گه‌نجن و ٢٣ که‌سیان ژنن. نزیکه‌ی ٤٨ گومانلیکراو ئازادکران کاتی‌ک له‌لایه‌ن دادگاوه‌ به‌ بێتوان ناسران. حکومه‌تی هه‌رێمی کوردستان هه‌ماهه‌نگی به‌رده‌وام ده‌بێت له‌گه‌ڵ تیمی لێکۆڵینه‌وه‌ی نه‌ته‌وه‌یه‌که‌گرتوووه‌کان بۆ لێپرسینه‌وه‌ له‌ تاوانه‌کانی داعش (UNI TAD)، تا ئێستاش به‌شیکی زۆری زانیاری داواکراوی راده‌ستی یونیتاد کردووه‌ سه‌باره‌ت به‌ تاوانه‌کانی داعش تا دادگاییکردنه‌کان به‌ باشت‌ترین شیوه‌ به‌رپۆه‌بچن.'

'هه‌روه‌ها، له‌ سالی ٢٠١٨، ٢٧٧ ده‌ستگیرکراوی داعش به‌ شیوه‌ی یاسایی گواست‌رانه‌وه‌ بۆ دادگای لێکۆڵینه‌وه‌ی نه‌ینه‌وا و ٥٧٦ ی ت‌ریش په‌وانه‌ی دادگای پێداچوونه‌وه‌ی به‌غدا کراون.'

د. دیندار زێباری پوونی‌کرده‌وه‌ که نه‌بووه‌ که‌سی‌ک که‌ پێشتر په‌یوه‌ندی له‌گه‌ڵ داعشدا هه‌بووبێت و دواتر دادگایی کرابێت و حوکمه‌که‌ی ته‌واوک‌ردبێت له‌ کامپه‌کان ده‌ستبه‌سه‌ر کرابێت.

شالۆی ئاواره‌ و په‌نا به‌ران بۆ هه‌رێمی کوردستان که له‌ سه‌ره‌تای شه‌ری دژ به‌ تیرۆره‌وه‌ ده‌ستی پێک‌رد، وای له‌ تیرۆریستانی داعش کرد که به‌شیکیان دزه‌ بکه‌نه‌ ناو خه‌ڵکه‌که‌ و خۆیان به‌ ئاواره‌ بناسین.

لیکۆلینهوهکان لهسهر بنه‌مای لیدوانی شایه‌ت‌حاله‌کان، زانیاری هه‌والگه‌ری و به‌لگه‌ی پشت‌پاستکراوه له دوا‌ی جی‌گیربوونی ئاواره‌کان له که‌مه‌کاندا ده‌ستی پیکرد، تۆمه‌ت‌بارانی سه‌ر به‌ ریک‌خراوی تیرۆرستی داعش ده‌ستگیرکران و گواست‌رانه‌وه‌ بۆ ده‌سه‌لاتی دادوه‌ری.

هه‌روه‌ها ئه‌وانه‌ی به‌ تاوانی هه‌بوونی په‌یوه‌ندی له‌گه‌ڵ داعشدا تاوان‌باربوونه و به‌ چاودێری ده‌سه‌لاتی دادوه‌ری هه‌ریمی کوردستان به‌ ریکاره‌ یاساییه‌کان تێپه‌ر‌بوونه، ناکه‌ونه ژێر باری لیکۆلینه‌وه‌ی تر و چاودێری و جارێکی تر له‌ هه‌ریمی کوردستان و له‌سه‌ر هه‌مان تاوان حوکمه‌ندێنه‌وه‌.

له‌ کۆتایی لیدوانه‌که‌یدا، ریک‌خه‌ری پاسپارده‌ نێوده‌وله‌تییه‌کان رایگه‌یاندا که‌ ئه‌گه‌ر داوا له‌که‌سه‌ ئازادکراوه‌کان کرا به‌لگه‌ی دادگاییکردنه‌کانیان بده‌ن یان ئه‌گه‌ر ده‌سه‌لاتی فیدرالی له‌م پوه‌وه‌ به‌لگه‌یان ویست، ده‌زگا دادوه‌رییه‌کانی هه‌ریمی کوردستان ئاماده‌ن دۆسیه‌ داواکراوه‌کان پاده‌ست بکه‌ن، له‌ چوارچێوه‌ی هه‌وله‌کان بۆ نه‌هێشتنی تیرۆر له‌ عێراق و جیاکردنه‌وه‌ی حوکمه‌ندراوان وه‌ گومانلێکراوه‌کان.